

Tuomikirvaennuste 2024 – talvehtivia tuomikirvoja vähän

Erja Huusela

Tuoreen tuomikirvaennusteen perusteella kotimaisista tuomikirvoista ei juuri ole uhkaa tulevalla kasvukaudella. Paikallista vaihtelua määrissä voi kuitenkin olla.

Talvimunalaskentaan perustuva ennuste

Talvehtivan tuomikirvakannan suuruutta arvioidaan kirvojen talvimunalaskennalla, johon näytteet kerätään vuosittain marras-joulukuussa. Ennusteen kattavuus ja luotettavuus riippuvat näytepisteiden määrästä.

Vapaaehtoisten avustajien eri puolelta Suomea keräämistä tuomenoksanäytteistä lasketaan Lukessa tuomikirvan talvimunat kustakin puusta vähintään 100 silmusta.

Munien talvehtiminen vaihtelee alueittain, mikä huomioidaan ennusteen riskiarviossa. Talvimu-

nista säilyy elossa Pohjois-Pohjanmaan rannikkoalueilla keskimäärin vain 10 %, Etelä-Pohjanmaan rannikkoalueilla 25 %, Etelä-Suomen rannikkoalueilla 35 % sekä muualla Suomessa 45 %. Jos kuoriutumiskelpoisten talvimunien määrä jää alle 15 kpl /100 silmua, tuomikirvojen aiheuttama tuhoriski on pieni. Jos määrä on 15–40 kpl /100 silmua, tuhot ovat mahdollisia. Jos munia löytyy yli 40 kpl /100 silmua, tuhoriski on suuri.

Riskiraja ylittyi vain yksittäisissä osanäytteissä

Vuoden 2024 tuomikirvaennusteseen tuomenoksia saatiin edellisvuosien tapaan noin 50 paikasta. Kuoriutumiskelpoisten tuomikirvan talvimunien keskiarvo ei millään näytepaikalla ylittänyt mahdollisen tuhoriskin alarajaa (15 talvimunaa / 100 silmua) ja ennustekartta on-

kin nyt tasaisen sininen. Lähimpänä tuhoriskirajaa oltiin Jyväskylässä (10) ja Ulvilassa (10). Kahdeksalta paikkakunnalta otetuista näytteistä kirvojen talvimunia ei löytynyt lainkaan.

Vaihtelua talvimunamäärissä oli tälläkin kertaa jopa samalta paikalta otettujen näytteiden välillä. Jos ennuste olisi tehty kunkin näytepaikan osanäytteiden maksimäärien perusteella mahdollinen kirvariski olisi ylittynyt Ulvilassa (29) ja Piikkiössä (18). Tällä kertaa näytteissä oli edellisvuosia enemmän kuolleita kirvoja ja kuivuneita talvimunia, mikä viittaa siihen, että syksyn olosuhteet rajoittivat kirvojen elossa-säilymistä.

Tarkkailla kannattaa aina

Vaikka kotimaisen kirvakannan aiheuttama tuhoriski on nyt ennusteen mukaan pieni, voi se yllättäen kasvaa, jos kirvoja tulee meille kaukokulkeumana ilmavirtausten mukana. Kirvakannan jatkokehitys riippuukin paljon mahdollisten kirvakaukokulkeumien laajuudesta ja ajoittumisesta sekä kevään ja kesän olosuhteista. Lohkokohtaisesta kirvatarkkailusta kevätiljojen orasvaiheessa ei kannata luopua. Kasvukaudella on hyvä seurata myös Luken kasvinterveyden ajankohtais-tiedotteita.

Erja Huusela työskentelee erikoistutkijana Luken Kasvinterveys-ryhmässä vastuualueenaan peltokasvien tuhoeläimet ja vieraslajit.

Lisätietoa: erja.huusela@luke.fi